

Fri bil til rådighed

Indhold

Denne rapport handler om Skatterådets praksis i klagesager om fri bil.

Rapporten indeholder:

- Baggrund for rapporten
- Retsgrundlag for beskatning af fri bil
- Sager om rådighed
- Sager om tilkaldevagt
- Opsummering af Skatterådets praksis

Baggrund for rapporten

Skatterådet modtager forholdsvis mange klager over beskatning af fri bil til rådighed. På 3 skatterådsmøder i 2012 – 2013 har Skatterådet behandlet 8 klager over beskatning af fri bil. Skatterådet har derfor valgt at lave en opsamling af Skatterådets praksis i de behandlede sager. Opsamlingen suppleres af et afsnit om retsgrundlaget for beskatning af fri bil i de sager, der har været for Skatterådet. Afsnittet om retsgrundlag er ikke udtømmende for beskatning af fri bil.

Retsgrundlag for beskatning af fri bil

Værdi af fri bil, der er stillet til rådighed af en arbejdsgiver, er skattepligtig indkomst. Hvis bilen kun er til rådighed en del af året, nedsættes værdien forholdsmæssigt. Det er rådigheden, der beskattes, dvs. det er ligegyldigt, om bilen faktisk benyttes. Selv om den ansatte selv kan være afskåret fra at benytte bilen pga. af indlæggelse på sygehus eller ferie i et andet land, så har han stadig rådigheden og kan fx lade et familiemedlem benytte bilen. Jfr. § 13 stk. 1 og § 19 stk. 1, 2 og 7 i Landstingslov nr. 12 af 2. november 2006 om Indkomstskat.

§ 13. Den skattepligtige indkomst omfatter med de undtagelser og begrænsninger, der følger af nærværende landstingslov, den skattepligtiges samlede årsindtægter uden hensyn til, om indtægterne stammer fra Grønland eller ikke, og om de består i penge eller formuegoder af pengeværdi.

§ 19. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medregnes værdien af en bil, der er stillet til rådighed for den skattepligtiges private benyttelse af en arbejdsgiver som led i et ansættelsesforhold eller som led i en aftale om ydelse af personlig arbejde i øvrigt, jf. stk. 2-8. Tilsvarende gælder for personer, der er valgt til medlem af eller medhjælp for bestyrelser, udvalg, kommissioner, råd, nævn eller andre kollegiale organer, herunder Landsstyret, Landstinget og kommunalbestyrelser.

Stk. 2. Den skattemæssige værdi af en bil, der er omfattet af stk. 1, sættes til en årlig værdi af 40.000 kr., såfremt vejarealet i den by, hvor bilen anvendes privat, udgør 75.000 kvadratmeter eller mere.

Stk. 3. Udgør vejarealet i den by, hvor bilen anvendes privat, mellem 25.000 kvadratmeter og 75.000 kvadratmeter, nedsættes værdien, som nævnt i stk. 2, til 20.000 kr.

Stk. 4. Udgør vejarealet i den by, hvor bilen anvendes privat mindre end 25.000 kvadratmeter, nedsættes værdien, som nævnt i stk. 2, til 10.000 kr.

Stk. 5. Privat kørsel i værkstedsvogne og andre specialkøretøjer værdiansættes til halvdelen, af de i stk. 2-4, nævnte satser. Anvendes disse køretøjer, efter skriftlig pålæg fra arbejdsgiveren, udelukkende til transport mellem hjem og arbejdsplads, værdiansættes de til 1/4 af de i stk. 2-4, nævnte satser.

Stk. 6. Privat kørsel i lastvogne med en totalvægt på over 4 t. samt i tank-, kran- og renovationsvogne beskattes ikke.

Stk. 7. Hvis bilen kun er til rådighed en del af året, nedsættes den skattepligtige værdi med det antal dage, hvor bilen ikke har været til rådighed. Hvis den skattepligtige betaler for at råde over bilen, nedsættes den skattepligtige værdi med det betalte beløb.

Stk. 8. Kørsel mellem hjem og arbejdsplads anses ikke for privat kørsel for den skattepligtige, såfremt arbejdsgiveren skriftligt har pålagt den skattepligtige sådan kørsel i forbindelse med tilkaldevagt, under forudsætning af, at den skattepligtige i øvrigt ikke anvender bilen til anden privat kørsel under tilkaldevagten.

Stk. 9. Kørsel mellem hjem og arbejdsplads i de i stk. 5 nævnte køretøjer, anses ikke for privat kørsel for den skattepligtige, såfremt arbejdsgiveren skriftligt har pålagt den skattepligtige sådan kørsel i forbindelse med tilkaldevagt.

Stk. 9 er indsat ved Inatsisartutlov nr. 20 af 18. november 2010

For indkomståret 2010 og efterfølgende indkomstår er satsen for værdi af fri bil forhøjet, jfr. Lov nr. 3 af 30. november 2009 om ændring af landstingslov om indkomstskat.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 19 fremgår bl.a. følgende om rådighed: ” Ved afgørelsen af, om en bil er til privat rådighed, vil der som hidtil blive taget udgangspunkt i, om den skattepligtige tager bilen med hjem til bopælen. Hvis den skattepligtige kører bilen hjem efter endt arbejde, er der tale om fri bil allerede af den grund, at transport mellem hjem og arbejde er privat benyttelse. Hvis den skattepligtige kun har bilen til privat rådighed i en del af indkomståret, skal beskatningen nedsættes til det antal dage, hvor bilen har været til privat rådighed. I modsætning til den hidtil gældende praksis skal der således ske beskatning af det fulde antal dage, hvor bilen har været til rådighed.

Såfremt den ansatte ikke afleverer bilen til arbejdsgiveren, kan årssatsen for fri bil kun nedsættes i det omfang, andre beskattes af bilen, i den periode, hvor den pågældende ansatte er på rejse. For direktører m.fl. med fri bil vil udgangspunktet derfor normalt være, at beskatningen gennemføres efter årssatsen uden reduktion for fravær.”

Kørsel mellem hjem og arbejde anses undtagelsesvist ikke for privat kørsel, der udløser beskatning af fri bil, hvis den ansatte skriftligt er pålagt tilkaldevagt med de begrænsninger, som det medfører.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår betingelserne, for at undlade beskatning af fri bil ved tilkaldevagt. ”Kørsel mellem hjem og arbejdsplads for ansat personale i forbindelse med tilkaldevagt fra hjemmet beskattes ikke. Tilkaldevagt foreligger, når den ansatte under vagten tilkaldes fra hjemmet til "uvisse" adresser.

For at der er tale om tilkaldevagt i stk. 8's forstand, skal man som udgangspunkt være pålagt at befinde sig i hjemmet efter den normale arbejdstid samt aflønnes særskilt for tilkaldevagten, uanset om man rent faktisk bliver tilkaldt eller ej. En kontaktperson, der kan tilkaldes uden for normal arbejdstid, såfremt der sker skader på eller indbrud i arbejdsgiverens faste ejendomme, har ikke tilkaldevagt i stk. 8's forstand.

Den ansatte skal i tilkaldevagtens rådighedsperiode være pålagt reelle begrænsninger i privatlivet. Den ansatte skal f.eks. kunne møde udhvilet og ædru i hele rådighedsperioden. Der skal ligeledes være tale om en reel pligt. En telefonkæde, hvor den ansatte blot kan lade mødepligten overgå til den næste på listen, anses ikke som reel.

Ved hjemmet forstås det sted, hvor man regelmæssigt sover, når man ikke er midlertidigt fraværende på grund af ferie, forretningsrejse, sygdom eller lignende, samt hvor man har sine ejendele.

Ved "uvisse" adresser forstås, at man kan blive tilkaldt til midlertidige arbejdspladser ude i byen, som ikke på forhånd er kendt. Det afgørende er ikke, om man kender disse adresser, men at der er så mange af dem, at man ikke kan vide til hvilke af disse mange forskellige adresser, man bliver kaldt ud til. Den sædvanlige arbejdsplads er ikke omfattet af begrebet "uvisse" adresser, heller ikke selv om arbejdsgiveren har flere adresser ude i byen.

Det er en absolut betingelse for skattefriheden, at arbejdsgiveren skriftligt har pålagt den ansatte kørsel mellem hjem og arbejdsplads i forbindelse med tilkaldevagten samt skriftligt bestemt, at den ansatte i øvrigt ikke må køre anden privat kørsel i bilen under tilkaldevagten. Kører den ansatte blot én gang i årets løb anden privat kørsel under tilkaldevagten, udløser en sådan kørsel beskatning efter årssatsen, jf. stk. 2, 3 og 4."

§ 19 i Indkomstskatteloven er en videreførelse af § 14 c i den tidligere Indkomstskattelov som der er udarbejdet et cirkulære til, som omhandler den skattemæssige behandling af fri bil – Cirkulære nr. 1 af 1. maj 2001 om den skattemæssige behandling af fri bil. Teksten i bemærkningerne om direktører m.fl. fremgår også af cirkulæret.

D. 17. september 2012 er der udgivet et nyt cirkulære om den skattemæssige behandling af fri bil, Cirkulære nr. 1 af 17. september 2012. Cirkulæret er en opdatering af det gamle cirkulære og så er der endvidere tilføjet afsnit om tilkaldevagt for ansat personale – kørsel i værkstedsvogne og andre specialkøretøjer. Afsnittet er tilføjet som følge af indsættelsen af stk. 9 i § 19. Der er ikke anført ændring vedr. direktører m.fl.s beskatning af rådighed over fri bil.

Sager om rådighed

De fleste klager vedrører spørgsmål om rådighed. Det kan konstateres, at forståelsen af faktisk eget brug og muligheden for eget brug, volder problemer.

Et selskab havde to hovedanpartshavere. Selskabet havde indberettet fri bil til rådighed en del af indkomståret for den ene hovedanpartshaver. Skattestyrelsen havde anset hovedanpartshaveren for at have fri bil til rådighed hele året.

Hovedanpartshaveren klagede over afgørelsen under henvisning til, at bilen ikke var til hans rådighed ved ferier og tjenesterejser. Skatterådet stadfæstede afgørelsen, da det ikke var dokumenteret, at bilen var stillet til rådighed for en anden ansat i de perioder, hvor hovedanpartshaveren var bortrejst.

Klageren var hovedanpartshaver og direktør i et selskab, der ejede flere personbiler. Klageren havde selvangivet værdi af fri bil i en del af indkomståret, men Skattestyrelsen havde anset ham for skattepligtig af fri bil hele året. Han klagede over

afgørelsen, da han afleverede bilen og nøglerne til selskabet, når han var bortrejst. Selskabets ansatte kunne så benytte bilen i den daglige drift. Skatterådet stadfæstede Skattestyrelsens afgørelse. Klageren har som hovedanspartshaver råderetten over bilen, også selv om han ikke selv er til stede. Det er ikke dokumenteret, at andre har haft råderetten, mens han har været bortrejst. Dokumentation kan fx være beskatning af råderet hos andre ansatte eller kørebog.

Skattestyrelsen havde anset en direktør for skattepligtig hele året af fri bil. Direktøren påstod reduktion af beskatning af fri bil under hensyn til, at bilen ikke var til rådighed ved bortrejse, idet nøglerne blev afleveret til arbejdsgiveren og idet, der var to ligestillede direktører i selskabet.

Skatterådet stadfæstede Skattestyrelsens ansættelse, idet klageren som direktør ikke kunne undgå beskatning ved at aflevere nøglerne til arbejdsgiveren, da det reelt var ham selv. Det gjorde efter Skatterådets opfattelse ingen forskel, at der var to ligestillede direktører i selskabet. Men Skatterådet bemærkede dog, at de to direktører modsat en enlig direktør har mulighed for at indgå en gensidig skriftlig aftale om rådighed ved ferier ol., som dog må forventes at skulle understøttes af kørselsregnskab for at kunne afkræfte formodningen for rådighed over firmabil til privat brug.

I en anden sag var der to hovedanspartshavere i et selskab, der ejede flere personbiler. Selskabet havde ikke oplyst fri bil til rådighed. Skattestyrelsen beskattede klageren af fri bil til rådighed hele året. Han klagede over afgørelsen, da han selv ejede en bil og ikke anvendte selskabets biler. Skatterådet stadfæstede Skattestyrelsens afgørelse under henvisning til, at en hovedanspartshaver som udgangspunkt har rådighed over selskabets biler, medmindre de er stillet til rådighed for andre ansatte. Det er hovedanspartshaveren, der skal løfte bevisbyrden for, at han ikke har haft rådighed over fri bil. Formodningen for fri bil afkræftes ikke ved, at han selv samtidig er registreret som ejer af en personbil.

Klageren var hovedanspartshaver i et selskab, der blev drevet fra en ejendom, hvor klageren selv havde bopæl. Selskabet var registreret som ejer af en personbil. Bilen blev anvendt i virksomheden, og var parkeret ved virksomheden, når den ikke var i brug. Skattestyrelsen anså klageren for at have fri bil til rådighed. Afgørelsen blev indbragt for Skatterådet, da klageren ikke måtte køre bil pga. sygdom og da hans ægtefælle ikke havde kørekort. Skatterådets stadfæstede Skattestyrelsens afgørelse under henvisning til, at beskatning af fri bil er beskatning af rådigheden over bilen. Uanset at klageren og hans hustru ikke selv kan køre bilen, så har han stadig rådigheden over bilen og han kan give andre lov til at køre bilen.

Et selskab havde indberettet, at klageren havde haft fri bil til rådighed i 55 dage, og han var derfor blevet beskattet af fri bil. Det klagede han over, da han aldrig havde haft fri bil til rådighed. Selskabet blev bedt om at oplyse, i hvilken periode klageren havde haft fri bil til rådighed. Selskabet kunne ikke redegøre for perioderne med fri bil og klageren fik derfor medhold ved Skatterådet.

Sager om tilkaldevagt

Er den skattepligtige pålagt tilkaldevagt kan værdi af fri bil blive nedsat eller evt. helt bortfalde.

Skatterådet har taget stilling til to sager, hvor reduktion af fri bil blev påberåbt under henvisning til tilkaldevagt. Skatterådet har endnu ikke taget stilling til tilkaldevagt i værkstedsvogne eller andre specialkøretøjer omfattet af § 19 stk. 5 og 9.

Klageren var hovedanpartshaver og direktør i et selskab, der ejede flere personbiler. Skattestyrelsen anså ham for skattepligtig af værdi af fri bil. Afgørelsen blev indbragt for Skatterådet med påstand om nedsættelse til det halve beløb, idet bilerne ikke havde været til rådighed hele året pga. tilkaldevagt. Skatterådet stadfæstede afgørelsen, idet en hovedanpartshaver ikke kan undgå beskatning af bil stillet til rådighed ved tilkaldevagt ved at lave en aftale med sig selv om, at bilen ikke må anvendes privat. Skatterådet bemærkede dog, at en hovedanpartshaver efter rådets opfattelse vil kunne afkræfte formodning for privat kørsel i tilkaldevagt ved at føre kørebog, hvis der i øvrigt er indgået aftale om tilkaldevagt på lige fod med andre ansatte. Kørsel mellem hjem og arbejde er som udgangspunkt altid privat kørsel og kan ikke gøre til erhvervsmæssig kørsel ved blot at anføre, at bilføreren har tilkaldevagt.

Klageren havde anfægtet af have bil til rådighed, da han også selv ejede en bil. Men han anfægtede også beskatningen under henvisning til, at der var tilkaldevagt i selskabet, som blev fordelt ligeligt mellem ham og den anden hovedanpartshaver. Skatterådet afviste at undlade beskatning under henvisning til tilkaldevagt, da der ikke var fremlagt dokumentation for reel tilkaldevagt og for de begrænsninger tilkaldevagter medfører.

Sager om type af fri bil (værkstedsvogn eller personbil)

Skatterådet har taget stilling til en sag om type af fri bil. Men Skatterådet tog ikke stilling til kvalificeringen af bil, da det ikke var et klagepunkt.

Klageren var ansat i et selskab, der havde indberettet, at han havde værkstedsvogn stillet til rådighed i en del af indkomståret. Skattestyrelsen konstaterede, at der var tale om en personbil og ikke en værkstedsvogn og forhøjede den skattepligtige indkomst med differencen i værdi af fri bil. Klageren ønskede en forklaring på forhøjelsen. Skatterådet stadfæstede afgørelsen, idet der samtidig blev oplyst, at værdi af fri værkstedsvogn ansættes til det halve af værdi af fri personbil.

Opsummering af Skatterådets praksis

Når den skattepligtige er hovedanpartshaver i et selskab, der er registreret som ejer af en eller flere personbiler, så har det formodningen for sig, at han har rådighed over fri bil, medmindre de er stillet til rådighed for andre ansatte i selskabet. Det er ligegyldigt for beskatningen, om den skattepligtige faktisk gør brug af rådigheden til at køre i bilen. Det er muligheden for selv at kunne køre eller at lade andre køre i bilen, der beskattes. Det er *ikke* den faktiske kørsel, der beskattes.

En ansat, der ikke er anpartshaver eller en del af direktionen, kan undgå beskatning af fri bil ved at indgå aftale med virksomheden om, at bilen ikke må anvendes privat eller ved at aflevere bilnøglen

til virksomheden uden for arbejdstid. Men det er ikke tilstrækkeligt for en hovedansatshaver eller direktør, hvor der som udgangspunkt er formodning for fri bil. Formodningen skal afkræftes for at undgå beskatning af fri bil. Det kan fx ske ved registreret ejerskab af egen bil og kørebog for selskabets biler.

Hvis en virksomhed har indberettet fri bil for en ansat, så lægges det til grund ved beskatning af fri bil, medmindre den ansatte kan dokumentere eller sandsynliggøre, at der er fejl i indberetningen.

Reduktion af værdi af fri bil ved tilkaldevagt i personbil forudsætter, at tilkaldevagt kan dokumenteres. Er den skattepligtige hovedansatshaver/direktør, så er der formodning for fri bil og dokumentation for tilkaldevagt må suppleres med en afkræftelse af formodningen.